

RÜZGARIN ENERJİSİ, ENERJİNİN RÜZGARI

Ekonomisi enerji maliyetleri nedeniyle sıkıntı yaşayan Türkiye, sürdürülebilir enerji ile yaralarını bir miktar sarabilir. Bunların arasında rüzgar, dikkat çekici bir önceliğe sahip. "Yeniden yıllık bin 500 MW kurulu güce ulaşmak hayal değil" diyen Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) Başkanı Hakan Yıldırım, "Rüzgar sektörü yeni Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destek Mekanizması (YEKDEM) ile umut tazeler" diyor. Kerem Özdemir

RÜZGARENERJİSİ, Türkiye’de enerji sektörüne bir nefes olabilir mi? Finansal sorunları ile gündeme gelen enerji sektöründeki arayışlar soruyu bu şekilde sormayı gerektiriyor. Ancak Türkiye’nin şu andaki durumundan çıkış stratejisini belirlerken finansal gerçekler bakılması

gereken noktaların başında gelmemeli. Bu ilgi çekici bir ikilem; hareket zeminini gemiyi batırmadan yeni bir gelecek kurma zeminine yerleştirmeden çok kolay aşamayacak biri.

Bunun için bir stratejik yol haritası oluşturmak mutlak bir zorunluluk ve bunun için Mustafa Kemal Atatürk’ün Nutuk’ta yaptığına benzer bir şeffaflıkta durum değerlendirmesi yapmak da aynı derecede gerekli. Bu değerlendirmeye geçmeden önce, sonda söylenmesi gerekeni başa çekeyim.

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) Başkanı Hakan Yıldırım, rüzgar enerjisinin geleceğimizde oynayacağı rolle ilgili çok umutlu bir tavır sergileyerek "Yeniden yıllık bin 500 MW kurulu güce ulaşmak hayal değil. Bunu yapabiliriz çünkü daha önce de yaptık. Nasıl yapılacağını biliyoruz" diyor. Rüzgar sektörünün umut tazelemesi için yeni Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destek Mekanizması (YEKDEM) gerektiğine de işaret eden Yıldırım’ın bu sözleri, ülkeni geleceğini kurmaya odaklanacaksa finansal olarak da uzun vadeli düşünmemiz gerektiğini ortaya koyuyor.

Bunu kaydettikten sonra çok da iç açıcı olmayan olgularla yüzleşebiliriz.

Enerji projeleri, Türkiye’de yap işlet devret modeli ile gerçekleştirilen projeler arasında 26 milyar dolarlık sözleşme tutarı ile 70 milyar dolarlık havaalanlarının ardından ikinci sırada yer alıyor. Türkiye’nin şirketlerinin bu alandaki performansı çok iyi değil: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerine

göre 2019’un ilk yedi ayında enerji, 255 elektrik enerjisi üretim şirketi ile kapanan anonim şirketler sıralamasında ilk kategori durumunda. Bu şirketler kapanan şirketlerin yüzde 18,9’unu oluşturuyor.

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) elektrik üretim ve dağıtım sektörünün mevcut borç stokunun 47 milyar doları civarında olduğunu açıkladı. Yapılandırma ihtiyacı bulunan kredi portföyünün 12-13 milyar dolar düzeyinde olduğuna işaret eden birlik, bu tutarın yaklaşık 10 milyar dolarlık kısmının 2019 içinde yapılandırmasının tamamlanmasını bekliyor. TBB’nin açıklamasında şu ifadeler de yer alıyor:

cent olarak belirlenmesi gerekliliğini ortaya koyuyor. İlk olarak yeni mekanizmanın bir an evvel açıklanmasıyla sektör güven ve umut tazeler; 2016 yılında kaydettiği bin 500 MW'lık kurulu güç artışının bile üzerine çıkabilir. Kasım ayı başında düzenleyeceğimiz Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi TÜREK'te Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın katılımı ile bu konuları ele alacağız” diyor.

Bu yıl sekizincisi yapılacak olan Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi TÜREK'e Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez ile Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın da katılım bildirdiğini belirten Yıldırım, belirli dönemlerde Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamada yüzde 10'ları zorlayan rüzgar sektörünün yatırımcısından teknoloji şirketlerine ve yan sanayiine kadar yerli yabancı tüm temsilcilerinin kongrede yerini alacağını altını çizdi.

Enerjinin yanında teknoloji boyutu ile de ele alınması, rüzgar enerjisi ile ilgili stratejinin belirlenmesine çok önemli bir katkı yapabilir.

TÜREB'in yayınladığı 2019 ilk 6 ay Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu, yalnızca 2019'un ilk yarısını değil rüzgarda son 7 yılda yaşanan gelişimi de gözler önüne seriyor. 2012 yılında Türkiye'de kurulu güç 2 bin 312 MW iken bu rakam yedi yılda üç kattan fazla artarak 7 bin 615 MW'a ulaştı. Yalnızca 2016 yılında bin 500 MW'lık kurulu güç artışı sağlandı. 2019 Haziran sonu itibarıyla:

- Rüzgarda kurulu güç 7 bin 615 MW,
- Halihazırda işletmede olan Rüzgar Enerji Santrali sayısı 183, inşa halindeki santral sayısı 17,
- Türkiye'de kurulu rüzgar türbini sayısı da 3 bin 155 oldu.

Rüzgarda kurulu güçte ilk üç sırayı toplam yüzde 20 ile Polat Enerji, Demirer Enerji ve GÜRİŞ alıyor. İllere göre dağılıma bakıldığında İzmir, Balıkesir ve Manisa, rüzgar enerji santrallerinde liderliği üstleniyor.

GÜRİŞ'in eylül ayının ikinci yarısında Ukrayna'da açtığı Ovid rüzgar enerjisi santrali, Türkiye'nin rüzgar enerjisinde oynayabileceği daha büyük rolün bir göstergesi. Yenilenebilir enerjiye dayalı yurtdışı yatırımlarını devreye almaya devam eden GÜRİŞ Holding,

“YILDIRM,
RÜZGAR
SEKTÖRÜNÜN
DENEYİMİNE
GÜVENİRKEN
GÜRİŞ'İN
UKRAYNA'DAKİ
AÇILIŞI İHRACAT
POTANSİYELİNE
İŞARET EDİYOR.

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) Başkanı Hakan Yıldırım

Ukrayna'da 55 milyon avro yatırımla yaptığı 32,4 megavat kapasiteli Ovid Rüzgar Enerjisi Santrali'nin resmi açılışı gerçekleştirdi. GÜRİŞ, bu şekilde ülkenin ilk Türk enerji yatırımcısı oldu.

GÜRİŞ'in yurtdışındaki ikinci rüzgar enerji santrali yatırımı olan, Odesa Ovidiopol bölgesindeki rüzgar enerjisi santrali Odesa'nın ilk rüzgar enerji santrali olma özelliğini taşıyor. OVID, yılda 118 milyon kilovatsaat elektrik üreterek yaklaşık 32 bin hanenin elektriğini karşılayacak. Her biri 3,6 megavat kapasiteli dokuz türbinden oluşan Ovid RES, ABD'li General Electric şirketi ortaklığında inşa edildi.

Gürüş İnşaat Genel Müdür Yardımcısı Ümit Yamantürk'ün “Ukrayna'da yenilenebilir enerji yatırımlarımız devam edecek. Ukrayna'daki kurulu gücümüzü 220 MW seviyesine çıkarmayı hedefliyoruz. Üzerinde çalıştığımız projeleri önümüzdeki sene hayata geçirmeyi planlıyoruz” şeklindeki sözleri rüzgar enerjisinin Türk şirketlerinin yurtdışı açılımlarında ve döviz cinsinden gelir yazma yolculuklarında da yelkenlerini şişirebileceğini gösteriyor. Bu da strateji belirlemeyi Türkiye açısından çok daha önemli bir hale getiriyor. ■

“Bu kredilere ilişkin sınıflandırma ve karşılık hesaplamaları uluslararası finansal modellere ve denetime uygun bir şekilde yapılmaktadır. Kredi teminatları ve santrallerin nakit akış projeksiyonlarındaki beklentilerin farklı olması nedeniyle karşılık oranları bankalar arasında fark gösterebilmektedir. En olumsuz senaryoda dahi bu kredilerin tamamına karşılık ayrılsa bile bunun sektörün sermaye yeterlilik oranına etkisi yaklaşık yüzde 0,23 düzeyinde olacağı hesaplanmaktadır. Bu kredilerinin tamamının üçüncü gruba alınması halinde dahi sektörün takipteki alacaklar rasyosuna etkisi yüzde 0,22 seviyesinde kalacaktır. Diğer bir deyişle, bu

kredilere ilişkin en muhafazakar şekilde hareket edilse bile etkisi oldukça sınırlı, makul ve yönetilebilir düzeydedir.”

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, elektrik, gaz, su kaynaklarından üretim ve dağıtımdan oluşan sektörün Haziran 2009'daki kredi borcu 5,6 milyar dolarken Haziran 2019'da bu rakam 36,1 milyar dolara ulaştı.

Büyük resim bu şekilde ve bu tablo karşısında TÜREB Başkanı Hakan Yıldırım'ın söylediklerini daha dikkatle dinlemek gerekiyor.

Yıldırım'a göre hem yerli hem de yenilenebilir bir enerji kaynağı olması nedeniyle 2030 ve sonrası projeksiyonlarda tüm dünyada enerji yelpazesindeki payının yüzde 30'ların üzerine çıkacağı öngörülen rüzgar sektöründeki oyuncular Türkiye'de de hız kesmeden büyümeye devam etmek istiyor.

TÜREB tarafından 2019'un ilk 6 ayında Türkiye'nin rüzgar alanındaki görünümünün değerlendirildiği Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu, bir önceki yıla oranla azalsa da kurulu güç artışının devam ettiğini ortaya koyuyor.

“Rüzgar yatırımcısı hız kesmek istemiyor. Tamamen yerli ve milli bir yenilenebilir enerji kaynağından söz ediyoruz. Üstelik son derece çevreci bir kaynak. Ülkemiz son 10 yılda bu alanda insan kaynağından yan sanayiye, türbin bileşenleri üretiminden bilgi birikimine kadar ciddi mesafe kat etti. Sadece ülkemiz için değil bölgede de bu alanda öncü bir ülke olabiliriz” diyen Yıldırım, bunun gerçekleşmesi için ilk ve en önemli adımın 2020 sonunda sona erecek olan mevcut YEKDEM'in yerini alacak yeni YEKDEM mekanizmasının bir an evvel açıklanması olacağını dile getirdi. Enerji Bakanlığı ve EPDK ile bu alanda yakından çalıştıklarını vurgulayan Yıldırım, 5-6 Kasım tarihlerinde Ankara'da yapılacak 8. Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi'nin ana konusunun da bu olacağını kaydediyor.

TÜREB'in Türkiye Rüzgar İstatistikleri Raporu'nun 2019'un ilk 6 ayını kapsayan verilerine göre Temmuz 2019 itibarıyla Türkiye'de rüzgarın ülkenin enerji ihtiyacını sağlama oranı yüzde 7,40'a ulaştı. Türkiye'nin kurulu rüzgar gücü Temmuz 2019 itibarıyla 7 bin 615 MW'a çıkarken rüzgar santralleri yatırımında aslan payını yüzde 37,66'lık oranla Ege Bölgesi aldı. Ege Bölgesi'ni yüzde 34,19 oranla Marmara Bölgesi takip etti.

Yıldırım, rüzgarın Türkiye enerji yelpazesindeki payının özellikle son yedi yılda üç kat büyüdüğünü belirtirken Türkiye'nin rüzgarda yakaladığı büyüme hızını önümüzdeki yıllarda da sürdürmesi gerektiğini söylüyor. Konuyu YEKDEM'e getiren de bu sürdürülebilirlik arayışı.

Yıldırım, “Mevcut Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destek Mekanizması YEKDEM 2020 Aralık ayında sona erecek. Biz rüzgarda büyümenin devam etmesi için yeni YEKDEM fiyatının hem sürdürülebilir hem de finanse edilebilir bir çıpa fiyat getirmesi gerektiğini düşünüyoruz. Birçok etkeni gözetenek yaptığımız çalışmalar bu fiyatın kilovatsaat başına 5,22 dolar/